

BRĪNUMI PIE EZERA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Mk. 4:35–41, Ps. 104:1–9, Mk. 5:1–43, 4. Moz. 27:17.

ATMIŅAS PANTS:

“Bet Viņš tam neļāva un saka tam: ‘Ej savās mājās pie savējiem un stāsti tiem, kādas lielas lietas Tas Kungs tev darījis un kā Viņš par tevi apžēlojies’” (Mk. 5:19).

Jēzus kalpošana lielā mērā notika Galilejā, īpaši ap Galilejas jūru – ezeru, kas bija 21 km garš un 13 km plats. Tā ir lielākā ūdens krātuve reģionā un bija vietējo dzīves centrs. Mk. 4. nodaļa noslēdzas ar to, ka Jēzus un Viņa mācekļi dodas pāri Galilejas jūrai. Saceļas vētra, ko Jēzus nomierina, runājot ar vēju un viļņiem. Mk. 6. nodaļa noslēdzas ar līdzīgu ainu, bet šoreiz ar to, ka Jēzus iet pa ūdens virsmu pretī saviem mācekļiem laivā. Starp šīm ainām uz ūdens notiek daudzi Jēzus brīnumi, kas tika veikti uz zemes, kā arī Viņa mācekļu pirmais misijas darbs. Šie stāsti ir šīs nedēļas pētījuma priekšmets.

Dramatisko stāstu galvenā iezīme ir palīdzēt lasītājam ieraudzīt, kas ir Jēzus. Viņš spēj nomierināt vētru, izdzīt dēmonu, dziedināt sievieti, kura vienkārši pieskārs Viņa drēbēm, uzmodināt mirušu meiteni, sludināt Savā dzimtajā pilsētā, izsūtīt mācekļus sludināšanas misijā, pabarot 5000 ar dažām maizēm un zivīm, kā arī staigāt pa ūdens virsmu – tās ir pārsteidzoša spēka izpausmes, kas tuvina mācekļus izpratnei, ka Jēzus ir Dieva Dēls.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai pagatavotos Bībeles izpētei 3. augustā.

Vētras apklusināšana

Izlasi Mk. 4:35–41. Kas notiek šajā stāstā, un kādu mācību mēs no tā varam paņemt attiecībā to, kas ir Jēzus? _____

Marka evaņģēlija 4. nodaļas sākumā Jēzus iekāpj laivā, lai mācītu pūli, kas stāv krastā. Mk. 4:10–12 šķiet, ka Viņš ir izkāpis no laivas un privāti runā ar mācekļiem. Pēc garās mācību dienas mācekļi ņem Jēzu laivā, “kāds Viņš bija” (KJV), citiem vārdiem sakot, ļoti nogurušu. Viņš uzreiz aizmieg uz spilvena, kas atrodas laivas stūres galā. Ezerā izceļas liela vētra, un, kad mācekļi Viņu modina, laivai draud nogrimšana. Dramatiskā veidā Jēzus pavēl vējam un viļņiem apstāties. Neparasts miers nolaižas pār ezeru. Saprotams, ka mācekļi ļoti nobijās no dievišķā spēka atklāšanās.

Izlasi Ps. 104:1–9. Kā šeit redzamais Jahves ainojums ir salīdzināms ar Kristu, kas nomierina vētru? _____

Stāsts Mk. 4:35–41 iekļaujas vispārīgā Bībeles modelī, ko raksturo “teofānija” – Dieva vai Viņa eņģeļa parādīšanās. Šiem notikumiem ir kopīgas piecas pazīmes: (1) dievišķā spēka atklāšanās, (2) cilvēku bailes, (3) pavēle “Nebīsties!”, (4) atklāsmes vārdi, kuru dēļ Dievs vai eņģelis ir atklājies, (5) cilvēciska reakcija uz atklāsmi. Šajā stāstā ir četri no pieciem – vētras nomierināšana ir dievišķā spēka atklāšanās, un arī mācekļiem bija bailes. Jautājums “Kāpēc jūs tik ļoti baidāties?” ir tas pats “Nebīsties!”. Mācekļu jautājums “Kas tas ir?” ir cilvēciska reakcija. Trūkst atklāsmes vārdu. Šī trūkstošā detaļa tiek iekļauta atklāsmes/noslēpuma motīvā, kas vijas cauri visai grāmatai, kur galarezultātā atklāsies patiesība par Jēzu. Mācekļu jautājums “Kas ir tas, ka vējš un jūra Viņam paklausa?” mudina lasītāju pašam sniegt atbildi, ievietojot trūkstošos atklāsmes vārdus – Viņš ir Dieva Dēls, pats Kungs.

Padomājiet par Dieva spēku. Kā jūs varat iemācīties paļauties uz šo spēku un uzticēties tam visos jautājumos? _____

Vai vari dzirdēt čukstus troksnī?

Izlasi Mk. 5:1–20. Ko mēs uzzinām no šī pārsteidzošā ziņojuma par lielo cīņu, kā arī par Jēzus spēku? _____

Ja iepriekšējā nakts uz ezera bija neaizmirstama, tad ierašanās geraziešu zemē nākamajā rītā bija tikpat iespaidīga. Dēmona apsēstā cilvēka stāsts ir izklāstīts sīki un sirdi plosošī. Viņš dzīvoja kapos un sita sevi ar akmeņiem. “Neviens to nespēja savaldīt” (Mk. 5:4) – un tad viņš satika Jēzu.

Vīrietis metās pie Jēzus – ne vārda par mācekļiem (viņi droši vien aizbēga). Kad vīrietis tuvojās Jēzum, viņš metās Viņa priekšā zemē. “Metās zemē” – šeit ir grieķu darbības vārds “proskyneō”, kas parasti tiek tulkots kā “pielūgt”. Šķiet, ka vīrietis saprata, ka Jēzus ir kāds, kas varētu viņam palīdzēt. Bet, kad viņš atvēra muti, dēmoni viņā kļiedza uz Jēzu, kurš starp dēmonu saucieniem tomēr sadzirdēja vīrieša čukstus pēc palīdzības. Kad dēmoni lūdza viņus ielaist cūku ganāmpulkā, Jēzus viņiem to atļāva. Viss ganāmpulks, aptuveni divi tūkstoši, metās lejā pa krastmalu un noslika ūdenī. Īpašniekiem tā bija finansiāla katastrofa.

Apbrīnojami ir tas, ka dēmoni precīzi zināja, kas ir Jēzus, un tie zināja arī savu nespēju Viņa priekšā, tāpēc tie divreiz “lūdza Viņu” (Mk. 5:10, 12) izpildīt šo lūgumu, acīmredzot apzinoties Viņa varu pār tiem.

Šim stāstam ir divas galvenās iezīmes. Pirmkārt, saskaņā ar Vecās Derības likumu šis stāsts ir pilns ar nešķīstību jeb ceremoniālu aptraipīšanu: kapenes un mirušie bija nešķīsti (4. Moz. 19:11, 16), asiņošana cilvēku padarīja nešķīstu (3. Moz. 15), cūkas bija nešķīstas (3. Moz. 11:7).

Otrkārt, šīs nešķīstības litānijas pamatā ir labo un ļauno spēku cīņa uz vienu vai otru pusi. Jēzus izden dēmonus (divi punkti Jēzum), dēmoni nogalina cūkas (divi punkti sātanam). Pilsētas iedzīvotāji lūdza Jēzu aiziet (divi punkti sātanam), bet Jēzus sūta atpakaļ izdziedināto cilvēku kā Savu liecinieku (trīs punkti Jēzum). Kaut kādā ziņā šis cilvēks bija visnepiemērotākais misionārs, taču viņam noteikti bija brīnišķīgs stāsts, ko pastāstīt.

Kādu cerību jūs varat smelties no šī stāsta par Jēzus spēku, kas jums var palīdzēt jebkurā situācijā? _____

Amerikāņu kalniņos ar Jēzu

Izlasi Mk. 5:21–24. Kas īpaši izceļas Jaira raksturojumā? _____

Reliģiskie vadītāji, tādi kā Jairs, parasti nebija draugos ar Jēzu (sk. Mk. 1:22; Mk. 3:2, 6; Lk. 13:14). Tātad, visticamāk, viņš bija izmisis. Šo izmisumu raksturo tas, ka Jairs nokrita uz ceļiem Jēzus priekšā. Viņa lūgums ir saprotams jebkurai vecākai – viņa meita mirst. Bet viņš tic, ka Jēzus var palīdzēt. Nesakot ne vārda, Jēzus devās viņam līdzī uz mājām.

Izlasi Mk. 5:25–34. Kas iztraucē ceļā uz Jaira māju? _____

Stāsts pēkšņi pievēršas citai aintai, kas izraisa žēlumu – stāsts par sievieti, kas piedzīvojuši divpadsmit šausmīgas slimības gadus. Šis stāsts par Jairu un sievieti ir otrs “sviestmaizes stāsts” Marka evaņģēlijā (sk. Mk. 3:20–35, apskatīts 3. tēmā). Šajā stāstā pretstatītie tēli, Jairs un sieviete, vēršas pie Jēzus pēc palīdzības.

Sieviete pienāk Jēzum no muguras un pieskaras Viņa drēbēm. Viņa nekavējoties tiek dziedināta. Bet Jēzus apstājas un jautā: “Kas pieskārs manām drēbēm?”

Sieviete, kas bija tik slima, pēkšņi bija kļuvusi vesela. Tomēr viņa baidījās, ka Jēzus būs dusmīgs par notikušo. Taču Jēzus gribēja dziedināt ne tikai viņas ķermeni, bet arī dvēseli.

Nu atgriezīamies pie Jaira (sk. Mk. 5:35–43). Tas bija emocionāls pārdzīvojums arī sinagogas priekšniekam. Jēzus nevienam neļāva iet kopā ar Viņu un meitenes vecākiem, izņemot Pēteri, Jēkabu un Jāni. Jēzus saka, ka meitene nav mirusi, bet gan guļ. Viņš aizraida visus sērotājus un ieiet istabā, kur guļ mirusī meitene. Saņemot viņas roku, Viņš saka: “Talita koum.” Marks iztulko šos vārdus: “Mazo meitenī, celies.” Patiesībā vārds Talita nozīmē “jērs”, un tādējādi tas būtu mīlestības apliecinājums bērnam. Pavēle paturēt notikušo noslēpumā ir daļa no atklāsmes/noslēpuma motīva, kas caurvij Marka evaņģēliju, norādot uz to, kas ir Jēzus un ka galu galā Viņš nevar palikt apslēpts.

Noraidījums un pieņemšana

Izlasi Mk. 6:1–6. Kāpēc Jēzus dzimtā pilsēta Viņu noraidīja? _____

Parasti, kad mazpilsētas iedzīvotājs kļūst populārs, viņa mājinieki bauda uzmanību. Bet ne Nācuretē. Viņi bija aizvainoti un pārsteigti par Jēzus kā skolotāja un dziednieka panākumiem. Šķita, ka viņiem ir grūti pieņemt šo pārmaiņu no galdnieka par skolotāju. Varētu būt arī zināms aizvainojums, ka Viņš lielāko daļu savu brīnumu darīja Kapernaumā (sk. Lk. 4:23). Un Viņam jau agrāk bija domstarpības ar Savu ģimeni (Mk. 3:31–35).

Izlasi Mk. 6:7–30. Kā divpadsmit apustuļu misija pretstatīta Jāņa Kristītāja galvas nociršanai? _____

Šis ir trešais “sviestmaizes stāsts” Marka evaņģēlijā (sk. 3. tēmu). Divpadsmit apustuļu misija, nesot Jēzus vēsti visā apkārtnē, ir krasā pretrunā Jāņa Kristītāja ieslodzīšanai un apklusināšanai. Mācekļiem lika ceļot viegli un būt atkarīgiem no citiem. Šī stratēģija patiesībā padara misionārus atkarīgus no cilvēkiem, kuriem viņi kalpo, un tas palīdz piesaistīt viņus tiem, kam ir vajadzīga viņu vēsts.

Bet Jānim Kristītājam nebija tādas saites ar Hērodu un viņa ģimeni. Jāņa nāve tiek izstāstīta šokējoši detalizēti, jo Hērodijas sižetā tiek izmantota Hēroda divkosība un iekāre. Šķiet, ka Hērodijas meita skandalozo plānu papildina ar grotesku lūgumu Kristītāja galvu atnest uz šķīvja.

Kristītāja kļedzošās balss apklusināšana notiek tajā pašā laikā, kad divpadsmit apustuļi sludina grēku nožēlu, tāpat kā to darīja Kristītājs. Jāņa nāve ir Jēzus priekšvēstītāja. Jāni nogalina, apglabā, un vēlāk tiek ziņots, ka Jānis esot augšāmcēlies no mirušajiem (Mk. 6:14–16, 29), tāpat kā Jēzus (Mk. 15. un 16. nod.). Šie paralēlie stāsti norāda uz gaidāmo krīzi Jēzum un Viņa sekotājiem.

Vai esat kādreiz tikuši atraidīti kā Jēzus? Vai esat izgājuši cauri kādai grūti saprotamai krīzei? Ko jūs mācījāties no šīs pieredzes, kas varētu jums palīdzēt nākamreiz, kad kaut kas tāds notiks? _____

Citāds Mesija

Izlasi Mk. 6:34–52. Kāda bija problēma, ar ko sastapās Jēzus un Viņa mācekļi, un kā tā tika atrisināta?

Pēc tam, kad mācekļi atgriezās no misijas, viņi kopā ar Jēzu devās uz nomaļu vietu Galilejas jūras austrumu krastā atpūsties. Taču 5000 cilvēku liels pūlis tur ieradās jau pirms viņiem. Jēzus redzēja, ka viņi ir kā avis bez gana. Viņš tos mācīja visu dienu.

Vakarā mācekļi ieteica Jēzum sūtīt ļaužu pūli prom, lai viņi atrastu pārtiku, bet Jēzus viņiem lika pūli pabarot. Sekojošais dialogs (Mk. 6:35–38) parāda, ka mācekļi cilvēciski pieiet šīs problēmas atrisināšanai. Tomēr Jēzus atrisināja problēmu citādi, brīnumainā kārtā pabarojot lielo pūli tikai ar piecām maizēm un divām zivīm.

Šī stāsta raksturojums iederas Jēzus laika populārajā izpratnē par Mesiju. Tika sagaidīts, ka Mesija atbrīvos Israēlu no ienaidniekiem un atnesīs taisnību un mieru. Liels skaits vīriešu tuksneša apstākļos rada aizdomas par militāru sacelšanos (sal. Jņ. 6:14, 15; Ap. d. 21:38).

Šo priekšstatu pastiprina atsauce uz to, ka Jēzus redzēja ļaudis kā “avis bez gana”, kas ir daļējs citāts no 4. Moz. 27:17, kur Mozus lūdz Dievu iecelt Israēlam vadītāju pēc viņa. Šis izteiksmes veids par Dieva tautas ganu ir atrodams arī citur Vecajā Derībā, parasti atsaucoties uz to, ka Israēlam trūkst vadoņa vai ķēniņa (sal. ar 1. Kēn. 22:17; 2. Laiku 18:16; Ec. 34:5, 6).

Tomēr Jēzus neattaisno viņu greizās cerības. Tā vietā Viņš aizsūta mācekļus prom un pūli atlaiž. Un ko Viņš dara tā vietā, lai vadītu sacelšanos pret Romu? Viņš dodas uz kalnu, lai lūgtu Dievu.

Mesija nevis kā ķēniņš atbrīvoja Israēlu, bet šī populārā uzskata vietā Viņš bija nācis, lai atbrīvotu cilvēkus no grēka važām. Viņa staigāšana pa ūdens virsmu parāda mācekļiem, ka Viņš patiešām ir dabas Kungs. Bet Viņš nenāk valdīt, Viņš nāk atdot Savu dzīvību kā izpirkuma maksu par daudziem (Mk. 10:45).

Ko šim stāstam vajadzētu mācīt mums par to, kāpēc ir svarīga pareiza pravietojuma izpratne? Ja nepareiza izpratne par Kristus pirmo atnākšanu daudziem bija katastrofa, cik daudz vairāk var beigties ar katastrofu nepareiza izpratne par Viņa otro atnākšanu?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Laikmetu ilgas” nodaļas “Klusu, mierā” un “Ticības piekāriens” (333.–348. lpp.).

“Visiem, kurus audzina Dievs, ir jāatklāj dzīve, kas nav saskaņā ar pasauli, tās paradumiem un rīcību, un ikvienam ir vajadzīgi personīgi piedzīvojumi, lai gūtu izpratni par Dieva gribu. Mums katram atsevišķi jādzird Viņu uzrunājam mūsu katra sirdi. Kad visas citas balsis ir apklusušas un mēs norimuši gaidām Viņa priekšā, dvēseles klusums Dieva balsi padara skaidrāk sadzirdamu. Viņš mums pavēl: ‘Rimstieties un atzīstiet, ka Es esmu Dievs’ (Ps. 46:11). Vienīgi šādi ir atrodama patiesa dusa. Tāda ir sekmīga sagatavošanās visiem, kas strādā Dieva darbā. Dvēsele, kas tā ir atspirdzināta, steidzīgā ļaužu drūzmā un saspringtā darbā būs gaismas un miera atmosfēras apņemta. Tāda dzīve izplatīs jauku smaržu un atklās dievišķu spēku, kas aizsniegs cilvēku sirdis.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas” 363. lpp.)

“Viņu sirds neapmierinātību varēja izteikt ar jautājumu: ja jau Jēzus spēja darīt tik daudz brīnumdarbu, kā tie bija redzējuši, vai tad Viņš nevarētu dot veselību, spēku un bagātību visai Savai tautai, atbrīvojot to no apspiedējiem un piešķirot varu un godu? Tas, ka Viņš Sevi apliecināja kā Dieva sūtīto un tomēr atteicās būt par Israēla ķēniņu, bija noslēpums, kuru tie nespēja izprast. Viņa atteikšanās tika izskaidrota nepareizi. Daudzi secināja, ka Viņš neuzdrīkstoties pieprasīt Sev tiesības tāpēc, ka pats šauboties par Savas sūtības dievišķumu. Tādā veidā tie savas sirdis atvēra neticībai un sātana iesētā sēkla nesa savus pārpratumu un atkrišanas augļus.” (“Laikmetu ilgas” 385. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Ja kāds tev jautātu: “No kā Jēzus tevi ir atbrīvojis?”, ko tu atbildētu?

2. Pārrunājiet, kāpēc Dievs dažkārt pieļauj, ka tāds labs cilvēks kā Jānis Kristītājs tiek iesēdināts cietumā un sodīts ar nāvi. Kādu mierinājumu vai cerību mēs varam rast, neskatoties uz šiem grūtajiem aspektiem?

3. Kādas mācības draudzes ar nelieliem līdzekļiem var gūt no stāsta par 5000 cilvēku pabarošanu?

4. Salīdziniet mūsdienu populāros uzskatus par Jēzu ar ainojumu, kas attēlots Marka evaņģēlija 5. un 6. nodaļā. Tas ir, kā ir ar tiem, kuri izmanto Jēzu, lai izcīnītu politisko varu un uzkundzētos citiem?